

Lietuvių gimtosios kalbos ir literatūros olimpiada Lietuvos ir užsienio lietuviškų mokyklų mokiniams

Respublikinis etapas

Kūrybinio rašymo užduotis 11-12 klasių mokiniams

Perskaitykite pateiktas dvi ištraukas ir parašykite esė tema:

„Gamta ir kalba: ar įkvepia gamta kūrybai?“

Kurdami esė pabandykite:

- a) laisvai pasiremti jums parankiais įvairių epochų lietuvių literatūros pavyzdžiais, juos interpretuoti;
- b) pamąstyti apie gamtos, kraštovaizdžio ir tautinės kultūros bei kalbos ryšį.

Esė apimtis: nuo 250 iki 300 žodžių.

Pastaba: šiai užduočiai atlikti skirtos 2 valandos, todėl galima rašyti juodraščius. Vertinamas bus tik švarraščio variantas.

Vertinimo kriterijai

- 1. Kalbos taisyklingumas: rašyba, skyryba, kalbos kultūra;
- 2. Panaudotų literatūros kūrinių interpretacijos bei savarankiško mąstymo nurodyta tema dermė.

Aš norėčiau pasiekti savo lietuviškus miškus, ten norėčiau būti vienas, nieko nematyti, gink Dieve, jokio laikraščio neskaityti ir tik su Ponu Dievu, paukšteliais ir medžiais kalbėtis.

A. Mickevičius (1855)

Dabar man aišku, kodėl toks didelis ryšys tarp gamtos ir žmonių to krašto kalbos. Gamta veikia į žmogų nežiniom, o ir patsai žmogus ieško atvaizdžio savo ūpui gamtoje (...)

Betveriant žmogui kalbą, gamta daug jam davė savo garsų, seniau jau gimusiųjų. Ir iš vėjo, ir iš girios, ir iš paukščių dainos, ir iš upės srovenimo. Juk koks didelis panašumas tarp to, kaip giria šlama ir tarp paties žodžio „šlama“. Arba vėl: srovena, ribuliuoja, siaučia, dvelkia (vėjelis), gaudžia, ūžia, dunda, trata (...)

Iš kalbos matyti, kad lietuvių baisiai seniai ateita šitan kraštan. Tiek atsimainė žodžių skambėjimas, jų tarimas nuo kalbų iš pietų. Pranyko tas stamantumas, karšumas ir kietumas. Kalba pasidarė švelni, tyli, rami. Tokia, kaip Lietuvos gamta.

J. Savickis, „Lietuvių kalbos dailė“ (1914)